

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΦΥΜΑΤΙΩΣΗΣ 2016

Στις 24 Μαρτίου του 1882 ο Robert Koch ανακοίνωσε την ανακάλυψη του αιτίου της φυματίωσης. Σε ανάμνηση λοιπόν εκείνης της ημέρας, η 24η Μαρτίου καθιερώθηκε από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας και τη Διεθνή Ένωση κατά της Φυματίωσης και των Νόσων του Αναπνευστικού Συστήματος ως Παγκόσμια Ημέρα Φυματίωσης. Η καθιέρωση αυτή αποσκοπεί στην ενημέρωση, στην ευαισθητοποίηση και στην ανάληψη δράσεως κατά της φυματίωσης σε παγκόσμιο επίπεδο.

Το Μάιο του 2014, η ΠΟΥ έθεσε ως στόχο τη μείωση της θνησιμότητας από τη φυματίωση κατά 95% έως το 2035. Το 2012 όμως, η φυματίωση σκότωσε 1.300.000 ανθρώπους γεγονός που την κάνει το πιο θανατηφόρο νόσημα παγκοσμίως μετά το HIV/AIDS. Η εξάλειψη της φυματίωσης αποτελεί έναν από τους στόχους ανάπτυξης του ΟΗΕ έως το 2030 (SDGs). Ωστόσο, κάθε χρόνο, 9.000.000 άνθρωποι νοσούν από τη φυματίωση, ενώ 3.000.000 ασθενείς με φυματίωση δεν έχουν πρόσβαση στη φροντίδα που έχουν ανάγκη.

Αν και το νόσημα δεν λείπει από τα ανεπτυγμένα κράτη, είναι κυρίως νόσημα των υπό ανάπτυξη χωρών. Μεγάλος αριθμός των ανθρώπων με φυματίωση ανήκει στις πιο φτωχές χώρες του κόσμου και σε ευάλωτες κοινότητες όπως οι μετακινούμενοι πληθυσμοί, οι ουσιοεξαρτημένοι, οι άνθρωποι με HIV/AIDS, οι φυλακισμένοι, τα εκδιδόμενα άτομα.

Η φυματίωση εξοντώνει ακόμη και τώρα άτομα, οικογένειες, κοινωνίες, οικονομίες. Σήμερα, το 1/3 του κόσμου –περισσότεροι από 2 δισεκατομμύρια άνθρωποι – έχουν μολυνθεί από το μυκοβακτηρίδιο της φυματίωσης. Εξαιρετικά επικίνδυνες οι ανθεκτικές μορφές της, κάνουν πλέον αισθητή την εμφάνισή τους. Σύγχρονες μελέτες έχουν δείξει ότι η μεγάλη πλειοψηφία των ανθρώπων με υπερανθεκτική –XDR φυματίωση απόκτησαν το νόσημα από έναν άλλον άνθρωπο και όχι ως αποτέλεσμα της δικής τους θεραπευτικής αποτυχίας. Καθώς η θεραπεία της είναι πιο ακριβή, αυτό μπορεί μόνον να σημαίνει ότι εάν η φυματίωση δεν εξαλειφθεί, το κόστος της θεραπείας απλώς θα ακολουθεί μια ανοδικά κλιμακούμενη πορεία.

Είναι σαφές πως απαιτούνται μεγαλύτερες επενδύσεις τόσο στη διάγνωση και αποτελεσματική θεραπεία, όσο και στην πρόληψη του νοσήματος.

Στην Ελλάδα, αν και η φυματίωση ανήκει στα υποχρεωτικώς δηλούμενα νοσήματα, η επιτήρηση της νόσου και των μέτρων ελέγχου δεν είναι ικανοποιητική. Με βάση τα επιδημιολογικά δεδομένα, κατά την τελευταία δεκαετία δηλώνονται κατά μέσο όρο 6 νέες περιπτώσεις φυματίωσης ανά 100.000 πληθυσμού το χρόνο, αλλά σημαντικό παραμένει το φαινόμενο της υποδήλωσης, με αποτέλεσμα να μην αποτυπώνεται με σαφήνεια η επιδημιολογική εικόνα της νόσου στη χώρα. Το 60% των δηλουμένων κρουσμάτων αφορά σε Έλληνες, το 40% σε άτομα αλλοδαπής εθνικότητας, ενώ κατά την τελευταία τριετία αυξήθηκαν σημαντικά τα περιστατικά φυματίωσης σε ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες (κρατούμενοι, Χ.Ε.Ν, άνθρωποι με HIV/AIDS, κλπ)

Προβλήματα υπάρχουν στη στελέχωση των αντιφυματικών/πνευμονολογικών ιατρείων, στην εργαστηριακή υποστήριξη για τη διάγνωση του νοσήματος, ενώ συχνά παρατηρούνται ελλείψεις φαρμάκων κυρίως στα δευτερεύοντα αντιφυματικά φάρμακα.

Τα μέτρα ελέγχου διασποράς του μυκοβακτηριδίου κατά κανόνα υπολείπονται σημαντικά. Δεν υπάρχουν προγράμματα επιβλεπόμενης θεραπείας (DOT) και αν και ο εμβολιασμός με BCG είναι υποχρεωτικός, σημαντικό ποσοστό του παιδικού πληθυσμού δεν καλύπτεται.

Η οικονομική κρίση που βιώνει η Ελλάδα μετά το 2010, και οι δραστικές περικοπές στην υγεία έχουν ακόμη περισσότερο επιδεινώσει την κατάσταση καθώς όλα τα προγράμματα πρόληψης για τις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού αντιμετώπισαν σημαντικές μειώσεις χρηματοδότησης. Οι αυξημένες μεταναστευτικές και προσφυγικές ροές και οι κακές συνθήκες διαβίωσης, καθιστούν την επαγρύπνηση για τη φυματίωση μια επείγουσα ανάγκη.

Η Παγκόσμια Ημέρα για τη Φυματίωση βρίσκει την Ελληνική Πνευμονολογική Εταιρεία, να διεκδικεί τώρα πρόσβαση στη διάγνωση, στον έλεγχο και στη θεραπεία για όλους όσους το χρειάζονται.

Οι Συντονιστές της Ομάδας Εργασίας Φυματίωσης της Ελληνικής Πνευμονολογικής Εταιρείας, Χ. Μπότση και Μ. Τσικρικά

Ο Πρόεδρος

της Ελληνικής Πνευμονολογικής Εταιρείας

Τουμπής Μιχαήλ